

LIBRARY AND MUSEUM
UKRAINIAN CULTURAL & EDUCATIONAL CENTRE
3 РУК ДО РУК ! WINNIPEG, MAN., CANADA.

Церковно-Народний часопис для Русинів в Канаді
Виходить місячно. Видав Руске Право, Братство св. Іоана Почаївського
Передплата \$1.00

З ХАТИ ДО ХАТИ !

НЕДІЛЯ

The SUNDAY
Published monthly by
the Russo-Greek Orthodox Brotherhood
Publishing Co.
Subscription in Canada \$1.00 Foreign 1.50
Address: 175 McGregor St. Winnipeg, Man.

ОРГАН РУСЬКО ПРАВОСЛАВНОГО БРАЦТВА СВ. ЙОВА ПОЧАЄВСКОГО В КАНАДІ.

Рік I. Ч. 10—11 Груден-Січень 1933.

Winnipeg, Man., Dec. — Jan. 1933. Vol. 1. No. 9—10.

ХРИСТОС РАЖДАТЬСЯ

Редакція "Неділі" з нагоди Рождества Христового і Нового Года шле сердечний привіт Високопреосвященному Владиці АДАМУ, Право славному Братству Прп. Йова Почаєвського і всему Рускому народу.

ТРОПАР г. 4.

КОНДАК

Рождество Твое Христе Боже наш возсия мірові світ разуму, в нем бо звіздам служаща, звіздою учахуся, Тебі кланятися Сонцу правди і Тебе видуті с висоти востока, Господи слава Тебі.

Діва днес присущеннаго рождаст, и земля вертей не преступному приносит, Ангели с пастирями славославлят, волси же со звіздою путешествуют, нас же ради роди ся Отроча младо Предвічний Бог.

Христос Раждається

І ось з'чев ми, ізbezні братя, дождалися го торжественного дня, в котрім прийшов із світ Спаситель наш Ісус Христос, прийшов з небес, оставив міліони небесних Духів, котрі безперестанно славословили Єго, служили Єму, яко Царю віков, оставил всю славу і умістився в ялах на сіні, а в товариство прийняв німі сотовріння, котрі парою свою ограйвають свого Сотворителя, котрий так унизився лиши для того, аби підняти упавший род людський і зробити его всвіт властителем небесного царства, щоби із тими привести людство до вічної світості, з синів неволі і рабства, зробити людство своїми братами і вспівгорожанама небесного царства.

О невисказана Доброто! О радосте наша безмірна! Ми сиділи в тіни смертної, нам нечайно воязів світ; ми упали в гріх, а гріх приніс нам смерть, а Ти Доброто безкінечна, возвращає нас, ломи окови і своєм Рождеством дарує нам Воскресеніє, даєш життя, указуєш пряму дорогу, дорогу вічної щасливості.

За сю невисказану доброту Твою Христе Царю, звертаємо нині свої душевні очі і серця в той Вифлеем, щоби увидіти ясла, сіно, на котрим Ти Царю мира спочив за тяжість наших гріхів і безаконій. Ось і бідний Вифлеем! Пустиня. В-пустині скала, в скалі печера, де убогі пастихи скривались з слоти і стужі. А неподалеко — миль 3—4 величезне місто Йерусалим, столиця царя юдейського Ірода. Там великі палати, там множество людей, там вчені світів сего, там святыя Соломона, там священики, Архієреї старозаконні, но місця нема для Пречистої Діви і праведного Йосифа, бо ктоже нині хоче видіти бідноту, жебрака?

Там боги земські тому не було місця для Бога і Творця вселеної, а вибраним місцем стає бідний, але спокійний Вифлеем, в котрім і убогий вертеп, ясла, сіно на котрим строїт праведний Йосиф престол для Сотворителя Світу і Відкупителя вселеної! Щоби більше зрозуміти покору Господа нашого Ісуса, представте собі, люд читателі прихід не царя земного а ле его на-містника в любое місточко держави. Що за шум, що за роботи; всуди прочищують улиці, устроють дому Державними знаменами, устроють тріумфальні брами, сотки сиплють гроша, щоби доказати свою лояльність; вибирають найкра-

щих ораторів, щоби сю лояльність висказати в горячих словах своєму земному,смертному царю в, в котрого руках лиш марнє гражданство, обличчене в визиски і поневолене меншого брата, а Цар ізраїль. Спаситель приходить в темну нощ; в котрій заledво мирихкотять по звичаю свої міліони звізд, та подув легкого вітра сочувствують обовязок служити своему Сотворителев. А відь знали о тім великі і спасительні приході всі учени тогодашнього світу, а лише три царі далекого всходу прийшли поклонитися Єму; прийшли і повідомлені пастихи, принесли свої дари. А Ерусалим спінть сном блаженних, не чес мілозвучної пісні Ангелів, котрой гомін розносишьши широко й далеко по Вифлеемській пустині. Нічо не чуют! І мимоволі прийде вам гадка на сей образ, що не тілько невдячні і недостойні видіти Спасителя, але і буті спасенними за свою недбалість, лінівство і забутя. Но нічо дивного; тисячі літ ожидали, считали дні і літа, призабули. Нині ми, зволібленні, крещені в ім'я Ісуса, одягнені в Єго святу науку віри, откуплені смертю Єго, а єще твердше симо: єще більше занедбуюмо єго Рождество. Наші діти вчимо всого о світі, на се не жалуємо ні труду ні гроша, але о Ісусі они нічо не знають; о Єго рождество хiba то, що мама варит куточ, що пече кніжки с цибулею на оліві, що "пай" заступає риба-оследець — а більше она не знає, бо ми за лінії самі до слави Божої і до пізнання Єго святого закона. Многі старші обходять то Рождество лиш для того, що би угодити своему чেруву, т. е., щоби лучше зісти і випити, та єш мов' з насмішки приповідають собі: "пийте, кумме, хто знає чи дочекаємо другого Різдва".

To само Ірод робив і весь Ерісалім.

Де єсть добра християнська громада, там видно із їх поступку святковання. Там вся молодіж прекрасно хвалить серцем і устами Христа в піснях і піннях духовних. На їх лицах видно душевну радість; їх серце повне любові і покори; они приготовлялися до того великого Празника постом, сповідью і св. Причастям. Та молодіж подібна до тих пастихів і ангслів, котрі перші прийшли з поклоном, а другі співали: Слава во вищих Богу і на землі мир человеку доброї волі.

Тому отновим свою волю, коли она зіспута

через світогів мрії; най она відродиться з нинішнім днем Рождества Христового, а если буде-мо всі доброй волі, тогди настане мір і добробит, тогди не буде ні нагих, ні голодних, ні багатих ні убогих, а всі як діти одного Бога з од-

ної груди і одним серцем воздамо славу Богу і весело заєніамо: Христос раждається. Славіте; Христос с небес, зрящите; Христос на землі, возносится; пойте Господеві всі земля, і веселіем востойте людіе, яко прославися!

о. Стефан.

О ВЕФЛЕСМЕ!

О Вефлеме, ти годен знати
І всему світу днеси розказати,
Які терпіння в першій хвиліні
Переніс Христос і Єго Маті.
Іерусалим богатий, славний,
Не приняв Єго, в Рождстві явний,
Бо там смерть крестна вже загостила
І Спаса міра смутком покрила.
Ти Вефлеме вмістив в ясніні
Бога рожденна, приняв на сіні
Там віл і осел, Єму служили.
І паров своєв в пеленах гріли.
Три царі всходу спішать з дарами,
Ладан, золото, смирунку отдали,

Яко Владиці, Царю і Богу,
І так вернули в іншу дорогу.
Шоби Іроду не возвістити,
Котрий із злоби хтів Христа вбити.
Та лиш невинну проляг кров нині,
Христа не злайшов в бідній ясніні.
Тут і пастирі прийшли з дарами,
Ягнятка несуть, широ серцими:
Єго витаяють, пісні співають,
Повній ласки, домів вертають.
Тож і ми нині всі рускі діти,
Принесім дари; Христа Славіте,
Щоб післав лаку Рускій родині.
Єго Рождество празднуєм нині.—

о. С. Д. Вербовий

Святий Вечер

Над рікою Солокією, котра випливає з низин озер Люблинської області положене село Вербівка. Назва ся навірно походить от того, що по над берегом ріки ростуть роскішно верби і лози. В тім селі жила побожна родина, котрої отець, сідоглавий літ 70, Іван Михайлович мав сина одинака котрого женив на убогій, но чесній дівіці Фтеодосії, та яких Бог благословив уже трома діточками, з чого дідулько Іван був рад і любив їх над все. Син Івана Андрій літ 30 високого росту, худорлявого ліця, русяного волося і ясно сивих очей, чоловік розважний і доброго серця. Єго знала ціла околія, особливо проходимих жебраків, котрі, если в цілім селі не знайшли ночлегу, то в Андрія мали запевнене місце. Не одні богачі сміялися з него, та називали "батьком жебраків", но Андрій ніколи не сердився на нікого, а з усміхом на лиці відповідав: приходіть у мене знайдесь еще місця 1 для вас, та кусок хліба не откажу".

За то цілій дім Андрія, се був дім християнських чеснот і добродітелей. Старенький отець Іван, кожного рані і вечера клякав перед святыми іконами і читав в голос рано — утрен-

нії, а вечером вечірні молитви і часослов; за ним повтаряє слово в слово Андрій і его супруга Фтеодосія і не диво, що Андрій знов точні всі молитви утренні і вечірні. В суєдстві с Андрієм жив господар Никифор, в котрого було два сина: Николай і Стефан. Нераз забігнуть рано до Андрія, але повидять їх молящихся, утікають чимськоре з хати, а коли кілька раз чи рано, чи вечером загостили і виділі их молящихся, застепали зовсім ходити, та лиш під селі рознесли вість, що Андрій его отець і жена що дня "коліна дусить до підлоги і ничо не має, лиш жебраків з цілого світу".

І справді так у Івана отця Андрія не було великого хозяйства, бо кром світлиці о двох комнатах і малої стайні на корову не було більше будинків, а до того півтора морга пісковатої землі. Однак земля родила там доволино хліба, що не тільки викормила родину, але ще продаєно на домові потреби зерно. Одіж майже всю собі власними руками виробляє, а чоботи то Іван як ушиє, то хоть до Варшави йде, то таких не купити за жадні гроші. Тому і Андрій навчився сего ремесла від свого отця.

Було саме перед Рождеством Христовим на три тижні, як перед хату Андрія заїхала карета в трійці вороних коней, а з карети вийшов господин в дорігій шубі та застукав до дверей. Андрій отворив двері, а незнакомий господин поздоровив его громким "здравствуй!" і спитав "Чи здіє живет сапожник Андрей Іванович?" — "Да, ваше благородие, я здіє живу з моїм отцем і супругою. — Разрешите вйті в комнату! — пожалуйста Ваше Благородие!" — сказав не сміло Андрій.

За час разговору незнакомого с Андрієм, Фтеодосія припратала в комнатах, і сейчас вийшов незнакомий господин всі звернули свої зори на него, лиши Фтеодія подала стулу і попросила сідати. "Я слышал, что вы очень хороши сапожник, тому поступил к вам закаляти собі сапоги і привозі кожу з которой буде три пари. Одна пару мене зделайте ліш одні, а з осталіній зделайте собі дві пари, а я за неділю буду у Вас і отберу свої сапоги. Ізвините, милостивий господар — сказав Андрій — ми длаємо сапоги кагда то только крестьянам в деревні, а вам как гордовому буде і срамно і неудобно носить деревенські сапоги, іл єщо прайдется нам бедним дірого плотити за кожу, еслі іспортімо Вам.

Нечево Андрей Іванович! В городе не ангели а люді! могут носит не только деревенскі сапоги, але і серце деревенске, чтобы носін по городам, тогдя білоб лучше на Божому світу. За-стукав в окно незнакомий, ізвощик сейчас заслав цілу шкіру вініс до хати, положив на підлогу і вийшов сейчас на повозку.

— Вот здесь і кожа, з которой зделаеш міні сапоги! і сейчас вийшов з хати всін на повозку і пігнав трійкою через село. Кто он був, ані Іван ані Андрій не питали, а що головне не взяли міри от ноги, та не спітнія якої форми мають бути чоботи.

Минає вечер, настає ніч, но никого сон не береся, та що головне з той журби і вечірних молитв не читав по звичаю Іван. Хоті полягали спати, все сон не чіпався очей, вже досить пізно вночі, но ніхто не спить. Кождому перед очима шкіра, господин повозка, та ізвощик, который тілько щойно показався в комнатах. Чудо чі біда! питта Андрій Фтеодосії півголосом. Ти щось оно не так — каже Фтеодосія. Виж нині не молились вечером. Що говориш? Ей Богу, що ні. — А Господи! — зірвався Андрій з постелі, застукав в дверь отця Івана, а коли той отозвався, то Андрій сказав: Дорогий Татуню! ми нині навіть вечер-

них молитв не говорили по звичаю. — Не говорили запитав Іван. — Та ні, бо і Фтеодосія мені пригадала. О Господи прости! — Іди засвіти світло, будемо читати повечеріє. Якесь диво! Єщем оком не зожмурив, а все господин, шкіра, повозка і ізвощик снується перед очима, аж годі. Андрій засвітив лямпу, і дивиться, вся шкіра покрайна, поскладана на столі, і то привши три пари осібно, холяви осібно, а підошви знов осібно. Думає, певно отець замість молитви, покрайв цілу шкіру, та поскладав на рано до роботи. Вийшов отець, а Андрій питта: "Як ви краяли без міри сю шкіру, та що з того вийде?". "Я не краяв, — сказав отець Іван." "А хтож краяв, таже я не краяв". Не гризня дитину, клич Фтеодосію, відчідаемо Полунощницу відай вже буде опівніч, і коли лиши Іван укінчив .. слово, когут весело запіяй "кукуріку"! Вийшла Фтеодосія з діткамі. Поклакали, Іван отчитав Повечеріє повседневне і тогдя сказав: "Сон мене не береся, ти Фтеодосію іди з діткамі отпочиваї, я берусь до роботи. Ти Андрію если можеш іди тоже ложись, а я берусь до роботи, бо сон мене не береся. Не можу я тоже спати, любий татуню, тому буду помагати вам в роботі, а коли сон мене зморить то тогдя уложуся.

Начали шити, но не знають кто покрайв, лиши знають і виділі, що ізвощик приніс цілу звінену в трубу шкіру, а ту ось покрайв і то так, що лиши удивляється. До роззвіту, пошили холяви, понашивали пріши, попрішивали підошви і тоді дж Андрій каже: "Ба татуню, ми штем, а не прийшло нам на думку застановитися, котра па па буде для господина, а котрі останут. Ось правду кажеш! Ну як вгадати? А Господь знає — отвітів Андрій. Подумав хвілинку Іван, та каже: Розб'ї свою праву ногу! міріть підошву як раз міра. Розб'ї Іван і свою праву ногу, знов міра добре указує. А сі певні для господина, що робимо. Зробили чоботи як слід, поробили після міри і для себе, но ось минає день за днем, прийшла і свята Неділена, а господина як нема, так і нема. Наступив другий тиждень, про-минув як перший, господина нема. Третій тиждень перед Рождеством я раз найбільше роботи в хаті; і білати і стирати і прасувати біля 1 хлібець святій упечи на Різдво а особливо на святій Вечер, щоби Боже хрань не був омащений, бо се строгий піст до зорі вечерні, та, що-на одні руки Фтеодосії, то таки за богато, но єї не була робота страшна, бо сама молода, здорової будови, круглого лиця, та ясних чорних очей,

середного росту, то і з двох зуміє бувати зробити.

Слухай Андрію! сказала Феодосія — третій тиждень минає: а господина нема за чобитьми. Я думаю, що чудесна сила помилку здіала, если татові і тобі покраяла шкіру, то третя пара певно мала пріємності мені, а так на свята ви будете прибрані, а мені в старих прийдеся святкувати. Щось дивного з тим чобитьми, но найскільки воля Божа! — сказав Андрій.

Прийшов св. вечер. Феодосія приготовила куточок з маком і медом, рибу, пироги, борщ з грібами, на стіл настелила сіна пахучого, застелила гарній обрус, на середині положила великих три книжки, на которых запалила велику воскову свічку і ожідала вечірньої зорі, щоби засісти за стіл, а поблагодаривши Господа, споживати дарії Божі.

В тій хвилі заїжджає та сама карета, з вороними кінами: стає перед порогом Андрій, з котрої вийшло два здорові мужі і пустились прямо до дверей. Андрій виходить на встрічу, но не видить ні ізвоїща, ні господина, а оба нові люди, котрі повітили чимено Андрія і спросили: «Здісі живе Андрій Іванович?» «Да, дорогий, я сам». «Сапоги готові?» «Да готові уже дві неділі!»

«Разрешіте в дом войти! — Пожалуйста Господа! — сказав Андрій. Войшли незнакомі в комнату і як раз оден з них просто до чобит, котрі готові висіли на цвяху на правобічній стіні. — Вот хороший сапоги! смотр, товариш, наші Кіевляни не зділяють таких, ей Богу не зділяють.

Коже ви господа і откуда прибули? — співав несмілі Андрій. — Ми із Києва, от Великого князя всеї Русі Ярослава Мудрого, котрій стройт училиш для учнів грамоти, а ровно ж тебе зовет с отцом за учителя мастерської сапожной в Кіеві».

Від шутки господа — сказала Феодосія. Куди музиканам деревенским бить учителями в княжій сапожні. — Нет, голубочка не шутка, на Рождество будем в Кіеві такое то величіе Великого князя Ярослава.

Ваші богоугодні діла дошли до княжого трону і он вас возваграждає майстром сапожні і сего дня з сем'єй вам путь в Кіев.

Садіться господа за стол і чим хата деревенска богата, тім угостимо вас — сказав Іван. Переクロстись, проспівали Рождество Твое Христе Боже наш і засіли вечеरяти. По вечеरі пере-

співали “Діва днесь пресущественага Раждест” і не доуміваючи що се є. Федосія шепотом таки спросила Андрія: А може то шутять з нас бідніх? А Бог знає — каже Андрій.

Но гости начали напирати, що далека дорога і що они мають означений час бути в дворі великого князя, то просили чим скоріше собиратися в дорогу.

Іван сказав до гостей: Дорогі гості, не можеми великий князь разрішити нам отпразднувати Рождество в родній деревні?

Вот троїка сапогов готові, беріте їх, може не пойправиться Великому князю, а ми будемо очень благодарні если сей святій Праздник отпразднуємо в нашій родній деревенській церкві с о. Іларієм, котому буде тяжело на сердце, що ми уїхали та не розпрашались з ним. Ми-лости прошу, доловіжте мое прошені В. князю.

Господа роздумали і перший каже: пара сапогов ваші, а ето княжі берем, і оставим веае праздновати Рождество, но на второе возваніє ви доліжні явится у князя. Вот вам 1000 червінців за роботу — і уїшли.

Весело отпраздував Андрій Іванович Рождество Христове, а по святках переселились в Кіев з родиною і жили щасливо в Києві аж до своєї смерті.

Так винагороджує Бог тих, котрі ісполняють Єго закон, о чим сам Спаситель нас ноучає. «Блаженні милостиві, яко тій помиловані будуть».

о. Стефан.

ЗАМОРСКІ ВІСТИ

• Дня 1. Новембра с. р. відбувся зізд делегатів Общества ім. Михаїла Качковского, на котрим присутствовало 257 делегатів. З реферату видимо, що в Галичині єсть 225 читальни, філій і що Общество не получает ніяких пособій з державної каси. Із того можемо радуватися, що ми маємо всесвітнього кризу наші брати і на вузких загонах, а уміють піддергти о власних силах своє святе дло, а чим ми на широких нивах можемо повеличатися? Много есть нас членами того Общества. А може ми забули за нашу Родину.

До виділу Общества вибрані: Директор Й. І. Вербіцький, Dr. Адріян Конопистинський, Dr. Ольга Ганасевич, Світінок Н. Г. Третяк, всі зі Львова. На заступників вибрані: Інженер Н. Винницький із Галича, Dr. Владімір Кордасевич із Радзівілова, і L. Старицький зі Львова.

Адрес Общества: Львів, улиця Валова ч. 14.

Святий Отець Николай

Іже во святих отца нашого Николая, празднуєт Православна Церков рік річно 6-го Декабря кожного року. І коли Всешишній Господь дозволив нам дождити того дня, то перейдемо хоть в короткості его житя, щоби і нам научитися як мәмо жити на сім Божім світі, щоби наслідити царство небесное і бути щасливими на землі.

Святий о. Николай родився в 300 літ по рожденстві Ісуса Христа в місті Патаро в Лікії з богообійних родичів, котрі старалися свого сина з самої молодості виховати в страсі Божім, сміренію і послушності. Щоби цю ціль виконати, не жалували ні труду ні часу. Коли родичі святого з молодих літ привізли до молитви, то Николай так волюбив Господа Бога, що посвятив Ему ціле своє життя, і по унічній наук став священиком. А получивши маєток по своїх родичах. Він весь обернув для помочі бідним і потребуючим. Був случай, що в тім місті оден чоловік так зубожів, що голода смерть заглядала не тілько ему, але цілій его родині в очі.

В тій нужді, не знаючи як собі помочи, здумав свої три донці пустити в розпustу, бо не мав вже з чого їх удержувати. Дізnavся о тім св. Николай, а щоби отця і дітей від гріха охоронити і спасті від голоду і душевної погибелі, підкинув ногін чому тому чоловікові стілько гроша, що не тілько викормив родину, але і доньок щасливо отдав.

Яка радість опанувала нещасного чоловіка, не може язик висказати ані перо описати.

Коли отець родині узнав, хто є його добродієм, впав до нін святителя і начав сердечно дякувати. Святитель сказав: Не дякуй мені, але Благодари Господа за Єго невисказану доброту, которую я здійало по Єго, святій волі.

В місті Мир, в Лікійській області помер Архієпископ, тому собралися епископи із всіх сторін, щоби ізбрати нового Архієпископа, однак не могли соглашитися межі собою, тому молили Господа о обявлене, кто має бути Архієпископом. І по молитві, оден з старших епископів сказав: "Кто буде перший завтра рано в церкві на молитви, той буде Архієпископом".

Коли собралися епископи в церков, то застали молящоїся св. б. Николая, котрого прогоносили Архієпископом. Яка ревність Архієпископська була в св. Николая, то знаєм, що на Со-

борі в Нікеї, де собралось 380 епископів, св. Николай ударив Арія, за що отнято ему омофор яко знамя достоїнства епископського. Святитель Николай приняв сей визив з найбільшою покорою, і ось в недовгі являється Богоматір одному найстаршому епископу з омофором в руках і поручас вернути достоїнство з омофором Святителю, котрый з найбільшою ревністю боронив Христового учения против безбожного Арія В память того событія на образі Святителя видимо зображені Пресвятої Діви з омофором. Не тілько за житя св. Николай творив діла милосердя, але і по смерті кто з вірою в Бога до Святого отиносився з молитвою широю, був вислуханий.

Три молодці були фальшиво осуджені на смерть з зради держави і до виконання смерті поставлені в тюрму. Згадавши за св. Николая начались широ молитви Господу Богу. І ось пройшла сума днина, де кат мав стягти ім голову; в тій хвилі являється св. Николай, здержує меч ката і освобождає їх від смерті.

Була буря на морі і всі думали о смерті. Ко ли начали молитися до св. Николая, буря утихомирилася і подорожні прибули щасливо до пристані.

Тисячі чудес діялося і нині діється для тих, що з вірою приблигають під Єго покров і просять помочи. Тому церков Православна величає Єго словами: "Радуйся Николае великий Чудотворче!"

По примірі родичей св. о. Николая і в християнські родичі стараитесь виховувати своїх дітей в християнських чеснотах, если желаете мати пілорум в старости літ, если желаєте видіти їх в царстві небеснім.

Особенно обов'язком родичей смотрити за чистотою сердця своїх дітей, о чим сам Спаситель говорить: "Блаженні чисті серцем, яко ти Бога узяръ". З молодості літ учить їх доброго, учить їх Бога хвалити, людей старших слухати і шанувати, виховуйте їх так, щоби не в кривді біжнього шукали щастя, не в розпusti і танцях шукали утихи, але щоби щастя і утиху свою знаходили в Бозі, а тоді будуть правдиво щасливі і в також з ними.

Возвіщення св. Николая в сан епископа, се заслуга Єго сміренности покори і молитви з юних літ. Не один Єго товарині гуляли, пили, жили, і

карти грали, вели соблазнучі розговори на сміх брали Святого і за то Господь возвиншив Єго, поставив пастирем своєго стада. Чи ти, руський молоде ідець дорогою св. Николая? Чи любиш молитву і церковне славословіє? Чи лучче тобі проводити молодінь вів в розпусті і танцях? Цо сталося з ровесниками св. Николая? Всі бідствували ціле життя, а за свої злі дії пішли в огонь вічний, уготуваний діволом і ангелам его. Чи ти і туди підеш? Спітай себе!

Тому нема ні одної руської хати ані одної руської церкви, где би не було образа (ікони) св. Николая, а тисячі церков построїв руський народ в

честь Чудотворця Николая, а то по тій причині, що св. о. Николай був "Правилом вірні і образ кротості".

Тому наслідуємо добре діла Святителя, пізнатимо ту віру Православну, которую ісповідував святитель, і будьмо хотя вспівучасниками Єї, не ходім як блудні овци по сектанських і еретицьких капищах, але стіймо в вірі, яку нам дарував Христос, а та віра приведе нас до слави і щастя ту на землі, а колись введе в царство небесное, которому не буде кінця, і там з св. Николаем будемо прославляти Єдиного Бога во віki.

Неомильність пап

(з Історії католицької церкви ст. 95 №62)

Папа в Авіньоні, Франція. Папа Бонифатій VIII. старався висвободити апостольський престол з сеї зависимості, але на дармо. Довгий его спір з королем Філіпом IV. скінчився тим, що французькі послі, бажаючи его підати, зневажили так, що в скорі помер. Отже папства свого никому не передав, ані никого не назначив свій намістником, по тому, що Історія о сім мовчить. Дальше пише: По смерті Бонифатія вибрано за впливом короля Філіпа знов Француза на папу, Клімента V., который оставав в Франції і залижав свій престол в Авіньоні 1308 р. Сей папа скликав Вселенський собор до Віенні р. 1311, зніс орден Темпллярів (рід римських монахів) і забрав їх великанські добра. В Авіньоні осідавши майже 70 літ, а той сумний час принес дуже сумні наслідки. Папа Григорій XI. вернув вікінги до Риму 1377 р. і там помер. На домаганіє римського народу вибрали конколяве папою Італійця Урбана VI. однак, коли той почав нападати французьких кардиналів, они оставили Рим і вибрали другого папу Клімента VII., который осів знов в Авіньоні. I тим способом через 40 літ в римській церкві було по два і три папи."

Ми не однократно писали в "Неділі" о римській ересі, ми не однократно говорили, що в римській церкві ерес, що она не Христова, а люди все держалися і держаться езуїтської поговорки: "тримайте віру твоого батька". — I Езуїтам даемо кредит, бо вони в тім місці говорять правду. Но спитаю тебе, дорогий брате, чи твій "батько" — приняв віру від Христа чи від еретичного Риму? Відь їх сама історія доказує о

самовільнім виборі то Французвів то Італійців на папи, як вибрati не штука, але передати Апостольську сукcesію, се головно для християнства Православного, а ось їх історія сама говорить: "зневажили папу Бонифатія VIII. так, що той помер, а по его смерті вибрано Француза Клімента V.". О переданю апостольської сукcesії історія зовсім не споминає, бо єї не було і нема. Доперва папа Григорій XI. вернув до Риму 1377 році у там помер, не лишаючи свого заступника, аж народ Італії вибрав Урбана VI., который без сукcesії апостольської так як Федорович, або бувши авантурником Липківський, маминої української церкви в Канаді.

І ось тому Православна церков так римськот як і маминої церкви не признає, а признає Христову, Соборну і Апостольську, которая есть єдиною для всего людства на цілому земному шару.

Коли злодій щось вкраде, а за ним гонять, щоб его спімати, то сам злодій кричить утікаючи: "Тримайте злодія!". Так само наші римські Езуїти кричать: "тримайся віри твоого батька", а не Христової, бо они не з Христом, а з папою, который розійшенно жив і їм, т. е своїм слугам позвались розкішно жити т. е пити, в карти грати, в біржу збіживу, а все то за твою тяжку працю.

Отже, дорогий Читателю, застановися над собою, застановися над своєю совістю і спітай себе: чи мені дальше слухати Езуїтів і їх блудного учения, чи вернути в церков Христову, Православну? Чи мені служити Христу Господу і Царю віков, чи смертному, безблагодатному Італійові папі? Христос тебе кличе, стукає до дверей твого серця, чому не отвориш Єму? Он

не шапалірами, ружанцями тебе прибере, але дає тобі життя, не тілько туземне, а вічне, где сам царствує с Отцем і св. Духом, і котрому то Царству не буде кінця. Але ти боїшся світла, як сова ясного сонця. Тобі вили до серця лжі і неправди. І так як сова не любить сонішного світла,, так і ти не любиш Слова правди. Бо тебе налякали, що се "шизма" а не сказали, що самі давно стали шизматиками, т. є відступниками від св. Соборної і Апостольської церкви, та лих тобі ще позволили говорити: "Вірую в святу едину в Соборну і Апостольську церков".

І якби ти лиш застановився над сими словами, що говориш, то сей час себе або Єзуїту спітаєши: Чому ти церков не Петрова, а Апостольська? Чому она Едина, а в тебе дві? уніатська і католицька. — Чому ти празднуєш Рождество, Богоявлене, Воскресене з "шизматиками", в которых не важне, по езутійському ученню ні хрещене ні вінчане, а не празднуєш з католиками римськими?

А ось тому, що в них не віра, а обряди важні; а ось тому, що обряди для них суть будькою на котрій тебе зловили і держать і держати будуть, пока сам не відрошевшися або не навинишся відродити.

І так, коли птахи чують бурю, що надходить, спішать в ліси, щоби охоронити своє життя перед нею. Коли Єзуїти чують, що людство прозирає, тоді нарaboють шматок і устроють конгреси місії, щоби тим способом тебе задержати при папі, бо що значив би генерал без війска? Де его титул і слава? От видиш куда тебе ведуть і чого від тебе требують. Тому кричат на ціле гордо: "До православної церкви не йди! Если ти крещени в Православній церкві, се не важне, ходи до нас, ми тебе окрестимо. Если ти вінчався в православній церкві — се не важне, ходи до нас, ми тебе перевінчаемо по папському, по римски!"

А ось, що каже св. Апостол: "Одно крещене". О Тайні Супружества св. Апостол говорить: "Тайна сія велия есть", — даліше "на всяком місті благослови душу мої Господа".

Так возлюблені! Римська церква ісказила святу Апостольську науку і мусить ложню воювати, а ти маеш уха і слухай!

Тому Слово Христове, най буде богате в вас, віддаваймо славу ему в пісні і співі духовним, співаючи Господеві із серця свого.

о. Стефан.

СОЮЗ РУСКИХ УЧИТЕЛІВ КАНАДИ.

Редакція "Неділі" отримала запрошення з провінції заселених Русинами, де суть рускі учителі.

Аби не отвічати поєдиночно, Редакція "Неділі" може сказати отверто, що руских учителів в Канаді є півтора 200, тільки не зорганізовані в одну цілість, а кождий жив в одиночку для свого щоденого життя і через те не дають о собі знати ширшим кругам. Не віримо також, що ти дали себе засимлювати і не хотіли призначатися до своєї народності і віри.

Еслиби і так сталося, то причина лише та, що самотнє, незорганізоване життя їх до того склонило. Однак віримо свято, що від горожан Канади залежить їх спонукати і пробудити, так як горожани дають їм утримане через школи, в яких они операють в науці їх дітей. Якщо учитель стидиться своєї мови і народності, то ему не повинно знаходитися місця межі Русинами. В наслідок цього Редакція визиває і просить всіх пп. учителів Рускої народності вступати в Союз Руских Учителів в Канаді і таким способом освідомити публіку о своєму істнованню, та вдоволити бажання руских Громадян.

До сих пор, поступило кілька пп. учителів як підписчики Неділі, і ю справу затронуту листовно в Редакції.

Рускі кольонії безусловно не повинні припиняти учителів не знаючих руского письма і язика, а по тій причині, що такі учителі не учати, а мучати руских дітей, не знаючи обяснити чужого слова на їх рідній язіці.

По вступленю відповідного числа учителів в Союз буде скликана конвенція для вибору заряду.

Шкільних пп. секретарів проситься подавати пошукування до Редакції "Неділі", котрі будуть поміщені в як найстисливішій формі і по знижений ціні оголошенні.

Если не подбаемо самі о себе, за нас ніхто не подбає.

Редакція.

ЗОЛОТИ СЛОВА

Що посіш на весні, то собереш в літі в царстві небеснім.

Бог буде судити нас з мислив, слів і діл. О тім памятайте!

Молитва, се крила, котрими взносимося перед Бога.

Кровавий Вечер

(оповідане зі світової війни)

Село Н. було найславніше зі своєї діяльності на цілу Сокальщину. Положене над рікою Бугом, посередині котрого тягнувся камінний гостинець, котрий наші люди називали "цісарським". Той гостинець провадив до руської граници і міста Бродів, звідки можна було переходити до Росії за царських часів. Село то красувалося гарною Церквою, на котрій стирчало 5 купол з трираменними хрестами, котрі свідчили на цілу ореальність, що там ще не умер в 600-літній неволі ні руський дух, ні св. Православіє. Церква побудована з жертв самих парохіян, при котрій стояла гарна плебанія — як люди звали, в котрій проживав місцевий парох о. Нестор, ширій труженик на нині церковно - народний, за котрого основано читальню ім. М. Качковсько го громадський шпихлір і позичкову касу "раранзена".

При читальні кооперативний склеп, мішаних товарів, котрі в селі були необхідні. Все то були неутомимі труди о. Нестора, котрого ма лі діти кликали не тілько "отцем", але було спітати: хто то є — то була відповідь: наш духовний татуньо.

В цілім селі царив оден руський дух, одна думка, і тому коли прийшли вибори чи то до сойму, чи то до парламенту, то всі віддали свої голоси тілько на руського кандидата, затвердженого Русланом Народною Радою у Львові.

В тім селі, в часі виборів, хотія б платили противники і тисячі за голос, то ніхто не злакомився із свого голоса не продав. І по тій причині австро-італійської польські власті звернули цілу свою увагу на жителів того села, та всім способами старалися розбити ту єдність громадян і насадити сепаратизм за помочкою школи. Був случай, що Шкільна Рада назначала на учителів мазепинських панків, а одним із них був п. Свідовський, котрий доверховно удавав великого патріота заходив часто до о. Нестора, але штуки не діпняв, бо читальня була другою школою, де о. Нестор давав кождій неділі відчити на тему з історії наших предків і тому молоді генерації не тілько знали хорошо читати і писати по руські, але історію знали на ізуст не тілько хлопці, але і дівчата.

Проте Рада Шкільна часто зміняла учителів і посилала найлучших своїх фарбованіх лісів в те село. Однак громадяні стояли мов скалів і не дали себе розділити, бо як образований елемент, розуміли, що в "єдності сила". Борба не уставала, хоч виділи противники свою слабість і розуміли, що нічо не відуть.

Аж прийшов 1915 рік, коли то як раз розгорілася всесмірна війна. Несподівано появилися німецько мадярські війська, а з ними ціла зграя з сусіднього села Українців під проводом езуїтів кс. Гриця Задунаєвського, котрий нераз висловлювався, що він доїде кінця "місіялям". На розказ Задунаєвського арештували о. Нестора і куди увезли, нікому не відізвіно. Цілій уряд Читальні з председателем Фтеодором Гильчуком арештовано і поставлено в ряд, где мадярські кати із карабінів положили всіх трупом. Жена председателя, видівши такий злоній одічі лоялістської ватаги, почала ломити свої руки і заводити дивним голосом: "За що ви панове стратили моого дорогого мужа. За що ви панове ли его житя? Чи ми не піslали своїх синів для оборони держави? Чи ми не платили державних податків? Забийте і мене, бо я для світа без негоне потрібна. Мадяре запитали кс. Задунаєвського, що вона хоче, і коли той перетлумачив її слова, Мадяре поїсціли єї на ясени, котрі ріс розкішно при дорозі, з єї 15-літньою красавицею Анастазією. Раділи зрадники руського народу кричали мов з умазешдії: "на-так-всіх-капа-пів!"

Було то саме на святій вечер. Рождества Христового. В селі все мов бі завмерло, не чути церковного дзвону і ніхто не смів спітати, яке то буде завтра Рождество?

Однак прийшла та хвиля, прийшов той святій час, коли то над бідним Вифлеемом небесні духи співали: "Слава во вищих Богу, і на землі мир в людів із благоволеніє" В тій хвилі тілько чувством сердя кождий духом величав Спасителя світа, але не чути було слів радісних, слів оживляючих душу человека. "Христос раждається Славіте" Чути було страшний гук армат і видно було зорю полудневу, горіючих сусідніх сіл.

Австро - німецькі війська виділи, що надходить для них посліднє хвиля, бо зближалися руські війська в великій силі, тому начали відступати на цілій лінії і палили всю достояніє людства.

В тій світовій війні погибло нашого руського народу в Галичині 30 тисяч, а все то було з причини нинішніх мазелів, котрі при помоні Німців і Мадяр сподівалися дістти свою "неньку" і стали рабами німецького автократизму. За ту вовчу прислуго Німці віддали всі руські інституції в краю мазепинцям, які славне Общество ім. М. Качковского, Русский Народний Дід, Ризниця, Руский Банк "Захиста Землі" і тій начали господарити по своему, бо знали, що чуже не гріє, і тому нинцили вікна, двері, столи, шафи, так що в часі переддання польськими властями Русинам, знаходилися голі стіни.

Сумний то був святий вечер для села, однак на крові тих жертв взрослає ще сильніша руска ідея: ворог може убити тілько тіло, однак руського духа ніхто не убе, тому що він вічний.

Нині в тім селі відновлено читальню, і люди живуть в любові і згоді: мазепинці розсіялися по західній Україні, і лишили тільки сліди своєї подолності і злоби.

В день св. Рождества не забуваймо в своїх молитвах про упавших руських героях, вспімім о їх борбі за руску ідею і научімся так твердо і непоколібимо стояти за нашу народність і віру, як они стояли, що не щадили ні майна, ні життя, — а се найбільша буде слава для Рожденно Спасителя.

С. Д.

ДВАЙЦЯТЬ ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ СВЯЩЕНСТВА І 10 ЛІТ ЕПІСКОПСТВА

відпразднував наш дорогий Владика АДАМ дня 20 листопада, 1932 р. в Нью Йорку. Канадська Русь з причини депресії не брала активної участі в цім торжестві, однак духом і ширим серцем засилає своєму Ювілету і Отцю як найсердечній ші благожелання: "Да Сохранит Господь Ваше Високо Преосвященство в добром і щасливім здоров'ю на многій літі!

Церковно - народний зізд' Руської Православної Церкви в Канаді відбудеться в день св. Первомученика Стефана, третього дня по Рождестві в Дріфтінг Ривер, Ман., на котрий запрошуємо ко

міттєв дооколічних церков. Рівно ж запрошуємо всіх християн других віроісповідань з правом голосу в дискусіях: Ціль зізду обединити в дусі християнських засад на основі християнської любові, гуманності, вспівідання для добра народу.

Петро Фігас.

КОЛЯДА

Дуже гарний звичай єсть ходити хлопцям з колядою в день Рождества Христового від хати до хати, чи то на церков, чи на якусь другу народну ціль. Тим способом молода генерація задержить руску пісню, руске слово, або коротше сказати, хотій раз в рік заговорить своїм рідним язиком, котрій що раз то рідше він звучить серед нашої молодіжі і на се мало хто звертає увагу. Вечірні школи суть в нас на панери, бо або родичі о се не дбають, або нема відповідних сил учительських.

Тому, щоби той звичай використати більше на славу Рождінного Христа, редакція "Неділі" просить колядників, щоби уважати в господарстві зізвисим не уживати горячих напоїв, щоби не нанести ганьби в першій мірі собі, а відтак не прогнізити Рождінного Господа.

Редакція "Неділі" просить чесних колядників піти з колядою на пресовий фонд, так як видаване часопис в теперішній пору з передплатою дуже тяжко і неможливо. Старші патріоти най не забудуть о тім, щоби в день Рождества при всякий спосіб попросити своїх знакомих о жертву на єдину руску газету в Канаді і тую надіслати в Редакцію, за що Редакція складає з горю щиро-руске Спаси Бог!

Христос Раждється!

— ЧИ ВАШЕ ІМЯ СКРЕСЛИТИ?

Редакція "Неділі" буде змущена викристити ті імена зі спису, котрі до сих пор не уплатили передплати за "Неділю" і довжників запишуть в чорну карту на спомин. Кому дороге імя, постарайтесь свій долг вирівнати і не допустіть до се го, щоби Ваше чесне імя було викреслене із помежі чесних людей.

Хто не желає "Неділі" най вище почтову картку з допискою: "Прошу для мене не висилати "Неділю", а ми не погнівляємося за се.

Редакція "Неділі".

Чи весь народ відчуває депресію

На таке питання можна сміло відповісти, що ні. Депресію відчуває в першій мірі фармер, по причині своєї неорганізованості, оспалости, або ясніше сказати — недбалства. Фармер, якщо був зорганізований і розумів організаційну силу він ніколи не відчував депресії, а то тому, що всі необхідні продукти в его руках. як хліб, масло, яйця, дріб, молоко, міло і т. д., без котрих то продуктів кожий чоловік, чи вчений, чи неграмотний, чи богатий чи бідний обійтися не може.

Однак по тій єдиній причині, що фармер не хоче розуміти організаційної сили, а лиши жися собі самостійно, себто в поєдинку, через те єго використовує хто тілько не хоче і він рад не рад, відає свій труд всяким спекулянтам за дармо, а в додаток ще мусить платити великих податки за то, що працює від ночі до ночі іходить в обірванім найпідлішім шматю, котрим заledво покриває свою грішне, змучене, зголодоване тіло. В Європі фармер ходив літом бoso, однак носила на собі чисту одежду власного виробу і чистота давала ему краси і сили, тут все обірвані і одежда і краса і здоров'я, словом се ходячий труп, котрый тілько мовби на сміх називається "горожанин вільної Канади", однак він свободи не знає, бо що то за свобода, коли він фунт масла продав за 10 центів, а за шімр до воза мусить платити 15—20 центів. що то за свобода, якщо він кормить корову 3—4 роки а продастъ її за 8—10 дол., а за пару черевиків мусить заплатити 10 доларів?

Що то за свобода, якщо по 30 літах єго мозольного труду, викидає єго громадська рада на дорогу з родиною, а землю з будинками продає за незаплачений три-літній податок? А всьому тому винен фармер в першій мірі, що не лучиться для своєї власної оборони, з чого користуються всікі підланки, котрі єго єще до того захочують, роздираючи єго на ріжкі секті релігійні й національні. Релігія повинна бути в справах економічних зовсім на боці, бо не може Поляка винувати, що він ним родився, або Німця, що він Німець, або Русина, що він з діда прадіда Русин.

Що той Поляк винен, що в его серце вилили езуїти римську отрую і єще інні вливали, бо ся то вірять, що в мутній лиці воді добре, рибу ловити, а що в Поляка, Русина, Німця і Англійця другу сему шкіру, всікі визискували і складають

капітал, то їм се байдуже, бо они мають своє царство на землі, а о небесне дбати не хотять, а може і не вірять в него самі.

Тому ставлять барикади темному народу при помочі костелів і церков: бо з амвона місто слова Божого, заклинають пекольним огнем, що би до Русина не говорити, до него в дім не вступити, в церкві не молитися, бо там нема італійського бoga папи, а де его нема, там і праведне сонце не світить, дощ не падає вітер не віє, ну і видячи такі чудеса не послухати езуїта? А що нещасні слухають, тому ходять голодні і нагі, а езуїт прибраний в гарну одежду, та ще в банках має зложений капітал а все то з тебе, нещасний фармере, з твого мозольного труда.

Єсли у езуїта була віра в Бога, тоді він го воривби правду, що оден Бог для всіх народів світу, а кто вірує в сина Божого Ісуса Христа, ти ми брати, а если брати, то повинні бути любов взаєма, а любов доказуємо через сходини, організацію, котра має стремети до одної мети—так в народних, як і економічних ділах, а тоді і вовк не розібре стада овець, коли они в одну соїдуться купу.

Робітники організованою силою добилися получення своєї долі, для них держава позичає мільйони, а ти фармере будеш платити, бо державі урядники не відступили і не відступлять від своїх тисячних пенсій і ті мусини сплачувати в податках і то не тілько от своего труду-землі, ти платиш податок почавши от голки і скінчивши на необхідних сірниках. Єсли фармери були зорганізовані, то тогді мали б право наложити на свої продукти відповідну ціну, або постановили не дати їх визискувачам, а вірю, що за 6 місяців фармер, коли не продав до міста нічого, то мусили б ему дати визшу ціну, бо і капітал золота і срібла не буде істти, а потребе твоєго хліба і інших продуктів.

Яка же має бути організація Організація має бути чисто фармерська т. є в кождій кольонії повинні всі в ю вступити, т. е від року 18 житя так мужчини як і жінки — фармери.

Така кольонія вибирає місцевий уряд, і що десятій член — десантника, щоби в разі потреби скінчили збори. Фармери, маючи таку організацію льокальну, можуть назначувати збори два рази провінціональні, а що два місяці сходиться на місцеві збори і нараджуватися як собі

помагати в своїх ділах. Можуть покликати священника чи учителя для обяснення діл, если той сочувствує їх горю.

В фармерській організації не повинен брати участі адвокат, лікар або бізнесмен, потому, що він не відчуває того, що фармера болить і він такої справи не може повести якслід, з чого маемо неоспоримі докази, що через то, що фар-

мері вірili ріжким панкам в білих ковніриках, тому нині нічо не мають.

Отже не спіт, а організуйтесь, бо если нинішня депресія вас не збудить, то ніколи не увідите добра на Божому світі, бо нині світ дає тому, хто руку наставляє, а хто о себе не дбає, того ногами всі підкидають.

С. Вернигора.

ЗІДЬТЬ НА О—

Наші реформатори-українці посугаються щораз близше до "рідного" боку западних імперіалістів, і стараються забрати їх "культуру" і віру і звичай, і вже висказують публично свій апетит на латинський-папський календар і латинське "абецадло", бо свое "рідне" щось не гре. В газеті "Канадський Фармер" такий "реформатор" заговорив солов'єнко о приняті латинського календара, себ т о о святкованіо українцями латинських свят і пасхи, узасаднюючи свій погляд тим, що в свята празднуємо сх. церквою, до котрої єще поверховоно зачисляє себе і уніяцька церков, не можут бути святковані належкото, а то по тій причині, що в рускі свята робота іде цілім темпом, коли в дні латинських свят, всі фарничні і полеві роботи устають.

То правдою є, що в латинській "краймус", "Ніо Ієр" роботи вздержані, не по державному закону, а по закону фабрикантів, котрі лиши від риму відпали поверховоно, а звичай, обича, свята, держать з Римом і все рівно руский народ не зрівеється з ними і римським календаром, бо в них ні одних ні других нема "Богоявленія. Преображення Господнього, св. Димитрія Великомученика, Трех Святих, Василія Григорія, Іоана Золотоустого, отже все рівно в ті дни загудуть фабрики і народ піде на роботу, ради куска хліба.

То само лутше открыто сказать, що киньмо віру наших дідів, і приймім ту, що була і чужа і еретическа для наших дідів і батьків, або зовсім станемо паганами ХХ. століття.

Смішна реклама п. дописувателя К. Ф. підписаного словами: В. К., що до літератури: Він го ворить: "Само лучше було замінити українську азбуку латинською, потому, що наші діти посещають англійські школи, знають латинську дуже добре і коли церковні книги були написані латинкою, то діти би їх розуміли скоріше і читалиб з охочото". — А граф Шептицький дармо перевів

латинську Службу на славянський язик для уніятів і если автор був порадив Шептицькому, то за меншим коштом було все зроблено.

Тим лиши доказується слабість луха, несвідомість і продажність національних ідеалів, освяченіх історією дідів і прадідів, котрої серед жадного народу встрітити не можна. Но если жиди, не маючи своєї держави і мала нація, що до порівняння з Русинами, то все своє люблять, і письмо, і віру, і національність, їм не скодить ізучати чужі язики, але своїм гордяться, а наши "патріоти" звички на своє плювати, понижати, обезцінювати і лізти під чужі пороги та лизати чуже харкотиня.

І нашим братям в Галичині, само лучше приняти польське абецадло, польські свята і за чим ім валитися по тормах, за чим бути ненавидженими католицькою бюрократією?, як вишистко єдно — то вишистко єдно! В Чехословакії так само, і за короткий час українську ідею віру, літературу вивісити на сосновий стовп для провітрянися.

О люде, люде! що то з вас буде?

Грандів, Ман.
ДО СЕРДЕЦЬ ДОБРИХ ЛЮДЕЙ

"Наймилішее мені в світі
Моя рідна хата,
Она власна і щаслива,
Я рідная Мати.

Так дорогі братя, наймилішша нам всім єдинно-руска газетка "Неділя", котра просвіщає нас на полях релігійним, економічним і боронить нашу народність перед всякими буйними вітрами на широких преріях Канади.

Яка сила тих вітрів не буду Вам вспоминати, бо добрє знаєте, що не дають нам спокою ні літом ні зимою. Літом здувають св. землицю, видирають з корінем засяне нами зерно, а зимою

засипують нас сніговицями, що аж світа Божого не видимо. Від тих вітрів літніх і зимових єсть єдина стіна затиця, і охорони наша "Неділя", ко тра стоїть всього один долар на рік, і заступає нас від тих вітрів. Чи хочете її розвалити? Чи хочете, щоби ваш засів, ваші добрі діточки, ті вітри знищили, та вивіяли з їх молодих сердець св. віру Православну, а наносили диких буряків сектанства? Ісли того не желаете, то постараитесь, щоби в вашій хаті була одиночка часопись "Неділя".

"Неділя", то свічка, котра світить в темряві нашого життя. "Неділя", — то бальзам на нашу зблолі душу; "Неділя", — се меч, котрий рубає все, що нам стоїть на дорозі до розвитку і прогресу в нашім житті. Тому най не буде ні одній рускої хати, гдеби она не знайшла отворених дверей серця.

Доляром не пробем муро, не угасимо нашої недолі, але спільними силами прорубаємо темний ліс і просвітіть нас і наших дітей сонце правди та усміхнеться наша заплакана доля. Від себе засилаю 2 дол. і визиваю: Господина Івана Троця, Василя Пуляка, Р. Лисюка, Ілію Генік з Дріфтінг Ривер, Ман.

Петро Фігас.

НА ФОНД "НЕДІЛІ" ЗЛОЖИЛИ:

Впр. о. Т. Івахнюк, Мондер	3.49
Всеч. о. Іван Луцишин, Ніски	349
Гн. Стефан Лозинський	1.00
Гн. Н. Петраш, Україна, Ман.	1.75
Гн. Алексій Весоловський, Сіфтон, Ман.	1.00
Гн. Петро Фігас, Грандів, Ман.	2.00
Гн. Роман Мирко, Венлав, Ман.	1.00
Всч. о. Іван Кусій, Інсінгер, Саск.	3.25
Збірка в Михайла Літовець, Сіфтон	2.15
Гн. Іван Журав, Етелберт, Ман.	1.00

Всім жертвівдаціям Редакція "Неділі" складає сердечне спасибіг.

НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ

Переведена перепись Канади за р. 1931 видає в тій державі людності в 10,376.786. За послідніх 10 літ населення Канади зросло на 18 процент, з чого на корінних Канадийців припадає 11.4 процент, родившихся в британських владіннях 4 процент і 10 процент емігранти других держав. По провінціям: в Онтаріо було 3,132.000,

Квебек 2,874.000, в Саскачевані 922.200, в Манітобі 700.000, в Альберті 732.000, в Новім Бросвікі 408.000. Найменше населення має провінція Юкон 1.230 людей. Не рахуючи Британських горожан в Канаді показалось 1,132.709 емігрантів, мало що менше показалось Британсько-англійських горожан, котрі не рахуються за емігрантів.

По другим народностям статистика виказує як слідує: Поляків 168.000, Русинів 114.300. Італійці 13.000, Німців 30.000, Українців аж 18.000 душ, за то всі генерали, професори, прічери та риболови.

ОЧАЙДУХАМ

Налякались очайдухи
"Що будем робити?
Як Галицько-Руский народ
Начине нас гонити"

А ось вже він пробудився,
Обману не знає,
До роботи бересь дружно,
Ранком, як світла.

Ми радили та думали,
Будем панувати,
Русь Галицьку довші літа,
В темноті держати.

А ось нині добре знаєм,
Що то так не буде,
Самі собі не вірили,
Що з них теже люде.

Можливо, все буlob тихо,
Щоб ми не ділились,
Та між собов мирно жили,
В голос не сварились.

А так вчули нашу сварку,
Взялись рука в руку,
Розділ наш узріли,
І нас відторгнули.

Так вам нужно очайдухи
О тім памятайте,
Помиріться мік собою,
До нас ся не пхайте.

Езуїти

(оповідання з дитячих літ)

Нераз мені приходилося бувати по наших галицько-руських містах, а найбільше якась невидима сила найбільше тягнула до Льва. Кажу — якась сила. А ось любезні читателі, сила краси, сила знання, сила руского духа. Бо щедрів таку землицю на Божому світі, щоб настілько витрискоало жерел чистої рускої водиці, як во Львові? Там на горі св. Юрій де колись на епіскопських престолах засідали Руські православні Владики, се перше жерело духової чистої руської водиці, до котого то жерела зідіться всі сині і доньки Галича, щоб почепнути із того жерела чистої рускої водиці духової обмінти в ній свої рані тілесні і душевні, котрі були заподіяні всякими недугами, бо та вода була чудотворна, а то тому, що вона випливала із серця руского Владики, не як нині з серця езуїту з серця перекінчика, котре то серце давно затрое не езуїтською дурійкою і римським туманом. Там дальше на улиці Валовій, славне жерело чистої водиці просвіти і знання, Общество ім. Михаїла Качковського. Оно не тілько просвіщало руський народ любовию до всего, що руске але стояло на сторожі руских ідеалів і за жадну ціну світа не допустило езуїтської крові, котра то кров осквернила, занечистила первое жерело св. Юрія, і в нинішній добу рускі літі Галича смотрять з пріздрінем на него, бо там випливала вода нечиста, замарана езуїтською кровлю, котра шкодлива для душі і тіла руского человека. З неї нині п'ют воду лише подорожній люде, котрі оставили свій дім, свою родину і вандрукують самі на знають куди.

І тому весь народ Галича звернувся до жерела чисто руского при Обществі ім. Михаїла Качковського і з него черпає не тілько чисту ю воду національну, но і духову. До него простягають руки сини Матери Русі здалекої Америки і Канади і оно розсилає сю воду за широкий океан і лить збліле серце руского человека, котре прибите туюго за ним. А ось ще одно жерело на улиці Армянській, се Ставропігія — «Ставрос» крет — з грецька і ось коли езуїти занечистили воду в св. Юрія, то наші предки бігли до того жерела під крестом і тією водою скріпляли свої душевні і тілесні сили і стояли бодро против наїздника на св. віру і за руску на родність. Ставропігія есть матеріо Общества

Качковського, з неї вийшли перші борці за рускі ідеали і св. православну віру. А ось там “Руський Народний Дім” — Отець всіх сельських дімів і Читалень жерело народного самопізнання, совітів і енергії для життя серед всяких хитрошій езуїтських.

Там сини Галицької Русі собирались на соцішання, там дітей своїх удержували в бурсі, з котрих виросли нові сили знання до борби з противниками. І ось та сила тягнула мене до того езуїтського Львова, ба в нім істочники рускої душі, душі і замученої, поневоленої 600 літною злобою Захода, 600 літною тюрмою свободи, котра для руского народа була всегда лиши на папери.

В тім то славнім Львові сіяв княжий прес-тол Львові, сина Данила і тому він дорогий кождо му руському серцю.

В тім Львові, колись в давнину злізлися езуїти з Франції, ще за часів австрійської Марії Тереси, котра як німецька цісарева і вдови, по-зволила їм розгнідітися коли тих славних руских істочників, що би если не вичерпрати рускої водиці, то хтожай її занечистити. Побудували собі великоє зданнє і під покришкою християнства вручилі своєї святій Бригіді, котре то ім да до нії носить ні страшні чорні мури “Бригіді”. З того жерела Бригіді розплівалася вончая вода по цілій Галицькій Русі, а даже поза єї границі на Угорщину, в Романію, Волинь, там де лише сіяло св. Православіє і та езуїтська вода Бригіді мала зміти з лиця рускої землі Православну віру і руску народність. В ній скупалася рус ка шляхта, руское боярство, а даже слабодухи епіскопи, і перестали бути рускими і православними. Ті езуїти не тілько видирали віру, але в хитрій спосіб грабили мордували людей без згляду на стан і пол. Недалеко Львова положене руске село, в котрій жив чесний чоловік Іван Данилович з супругою Анною. В тім селі був колись зпольщених рускій шляхтич з роду Дідушицьких, котрого ім'я дає до зрозуміння дорогому читателеви, що се була колись руска родина. Сей шляхтич, можливо в наказані, що вирікся свого роду святої вірі православній, хотій по-сідав великі добра, але був бездітний.

Іван Данилович служив в него, яко економ. У него було троє дітей, Николай, Стефан і А-

настазія. За его чесність і совісне виконання господарських потреб в користь Дідушицького, той полюбив его надзвичайно і одного дня, коли йшли чвіркою во Львов, Дідушицький таке сказав: "Слухай Іван! Ти мої вірним слугою от молодості і ти при мні так взбогатився, що мое багатство на против' твого се калія води напротив широкого моря. Тебе Бог благословив гарними дітьми, я, як знаєш бездітний і коли умру, кому се оставлю, та хто мене та мою супругу додержить до смерті і обійтися в недузі".

Був і я колись Русином, однак дався звести з дороги єзуїтським наклонностям і можливо, що Бог замкнув двері плода, щоб тим чином закінчити рід зрадників своєї народності і віри, тому весь маєток передав на твої діти по моїй смерті, а пока житя буду его употребляти на вихованні твоїх дітей як своїх."

Іван Данилович вислухав той бесіди пана Дідушицького з увагою, подякував ему сердечно, однак в серцю не вірив собі, щоби се було можливе, бо знов народну поговоріку: "що як святим, поляк не бил русинов братем". —

По північі з Львова оповів сю несподіванку своїй жені, котра з усміхом лица сказала: —

— Ось якими баронами будемо колись!

Дідушицькі були справді люде благородні і своєї обігнані доконали, а перші кроки своєї благородності указав пан що коли Ніколаєви вступило на семий рік, а Стефанові 6, дідич спровадив домового учителя для них, щоби їх обучати грамоти. Сей учителю був рускої народності, однак учителював по польських дворах і так сполячився, що мало що міг розуміти по руски, а говорити то стидався так як наші вчені нині стидаються рускої мови.

Однак на дворі Дідушицьких було протищно, Ту рускій служанки, рускі робітники, тому і пан добре говорив руским язиком. А вже в домі Івана ніхто не вчув польської мови. І тому учитель мов проснувся в дворі Дідушицьких, та скоро научився говорити по руски.

В тих часах не було ще світських шкіл, а пани дідичі нанимали учителів для своїх дітей, котрі приготовляли дітей до міських школ. Таким способом діти Івана Давидовича були приготовані в школу і по трох літах сам Дідушицький завіз дітей во Львов в визнану школу, т. е Ніколая і Стефана. Сестра Анастасія, яко наймолодша осталася коло матери, которую вчил той самий учител, того самого знання, т. е польського абецадла і мови.

Несподіванка

Жаль було Ірині за синами скучилось самій Анастасії, однак она з тої скучки скористала, бо в короткім часі познакомилась з донькою руского священика того села, в которого було четверо дітей, а науку побирали в дома від свого отця. Було се як раз в день Великодня, коли Дідушицький забажав поїхати в церков, та подивитися як то мужики приносять та привозять велики житні хліби, котрі до нині зовуть люде "пасхю". Пасха — слово староєврейске, а на нашу мову означає на стільки, що перехід. А що жили через Мойсея були виведені із неволі Египтян, то той день коли прийшли на свободну землю, обіцяну їм Богом, рік річно святкували і нині святкують Пасху весною.

Дальше буде.

СПРОСТОВАННЯ

В ч. 7—8 "Неділі за місяць жовтень-листопад в статі під наголовком "Мира, міра і ще раз міра" було сказано, що єпископ Арсеній до болгарського Адміністратора в Америці мав писати слідуюче: "Прошу не припиняти священика, бо его святити женатий єпископ Адам". Повізше на ведені слова не є згідні з правдою. Єпископ Арсеній писав до болгарського Адміністратора в Америці про жонатого єпископа Кедровського, а ні про єпископа Адама, а на доказ сего має власноручне письмо від болгарського Адміністратора, в котрім адміністратор потрівджує вище сказане.

Рівно ж незгідне з правдою те, що єпископ Арсеній мав би без відома троствів розбити замок і війти до церкви в Склейтор, Ман.

Народна Друкарня радо містить сі спростовання і перепрошує єпископа Арсенія за сю ошибку.

Народна Друкарня.

Софрон Вернигора.

КТО ПІД КИМ ЯМУ ГРЕБЕ, САМ В НЮ ВПАДЕ

Ян Цішек, хотя був по народності поляк. Однак визнав себе за великого патріота українця, належав до товариства Освіти і був ревним "католіком" — в часі всесвітньої війни відіграв велику роль польського донощиків і передав в Талергов до 200 невинних Русинів Горлицького повіту.

Та безсовісна польська облуда, ходила по се

лах Луг, Конечна і Бадня, вимагав від людей видповідні суми в грошах, а якщо хто спротивився його бажано, то оскаржував його в ста-ростство і приходили жандарми і забирали невинних людей в Талергоф. І не помогли протести і докази невинності, вистарчило те, що польський або мазепинський волостюга сказав на руского селянина або і священика, чи там учителя, то жандарми взяли, кували мов зброянія і якщо не розстрілювали, то відсылали на голодну смерть в Терезіен Стадт або в Талергоф.

Однак народна пословиця каже: "Хто під ким яму гребе, сам в ню впаде". — Цішек віддав сотки невинних людей на смерть, або на муки вимантів безправно в неодного послідний цент і тим не збогатився, бо ось за кілька днів в ті села "зе взгленду стратегічних" войскові власти вислали сильний відділ мадурських гвардії і заведено там так звані "полеві суди".

А понеже Цішек лазив собі по селах цілком свободно, то комендант звернув на його увагу і казав п. Цішека приарештувати.

Цішек не предчуваває своєго льосу "щенсця" на переслуханю покликався на одну невисту, котрої мужа якраз Цішек віддав до Талергоф, що она его добре знає як чесного человека і може о нім посвідчити. Привели его до загороди п. Параскеви Дзямбі і питали солдат: "Чи пани знає того человека?"

Чесна жінка відповіла: "Перший раз его виджу на своїм обійстю" і заперечила зовсім, що его знає. Покликався ще на одну жінку, котрої человека тоже віддав в Талергоф, що она его знає. Коли і та відказалася ствердити інтентність его особи і дати свідоцтво его невинності, Цішек покликався на ціле село Луг, що его там всі знають як человека чесного, то заведено его і в Луг, а коли і там за него ніхто не хотів посвідчити, тоді зарядив комендант заявляти посто ронок на шию Цішека, привязати коневи до хвоста і так відвести его до другого села, звідки він походив.

Так погиб польський провокатор за невинне обличчя і осуджене невинних руских селян.

Кто під ким яму гребе, сам в ню впаде.

З того любі читателі для вас наука ось така: "Не свідчи можно против твого близького". І ясли та заповідь була виповнена: то вірю, що не погибл обідь нашого невинного народу, не осталоб сотки сиріт і відів, котрі нині протягають свої немічні руки, і просять нас о милостині.

Фальшиві свідоцства заповнюють тюрми, фальшиві свідоцства стають причиною підпалів і убийств, і они суть зародищем того зла, яке нині маємо на Божім світі. Тому хто хоче бути щасливий на тім світі і мати чисту совість, пам'ятай о тім: Не свідчи можно против своего близького, т. е не говорі ніколи неправи.

ПЯТЬДЕСЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ В СУПРУЖЕСТВІ

відсвяткував Гн. Михаїл Літовець зі своєю супругою Наталією дня 24-го Новембра с. р. Впр. о. Протоієр С. Д. Вербовий відслужив Божественну Літургію в Святоіоскремським Храмі в Сифтон, при участі родини ювілята і гостей, а по службі Божій в домі ювілята був урочистий обід. Перед обідом Впр. о. Вербовий вручив горючі свчки ювілятам при пінні "Благінній бояції Господа" приступили до трапези, где були відчитані приписані молитви. Господин Літовець, єден з учеників б. п. о. Антонія Добрянського, великого руского патріота, родився в селі Валява перемиського повіту, 1860 р. До Канади приїхав 1908 р. і поселився в місцевості Сифтон, де трудається на фармі і виховав 4 дітей: Николая, Іоанна, Софію і Марію. Так як Ювілят єсть підписчиком "Неділі", Редакція складає їм ширше поздоровлене і желає от серця Многая Літа.

РИЗНИЦЯ

I СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

коругов, ікон, Богослужебних книг для Руских Православних Церков в Канаді.
Все получите по низькій ціні у священика

Карпа Боднарчука
695 QUIN STREET TORONTO ONT.

ПЕРВОКЛАСНИЙ РУСКО-КИТАЙСКИЙ

РЕСТОРАН

смачні обіди, папіроски, чоколада, лемоніди і всяки ріči дістанете по дешевій ціні у HARRY CHIN властитель.